

Verslaafde arts met naam en toenaam aan de schandpaal

Tuchtuitspraken horen anoniem te zijn, maar onlangs belandden medische gegevens van een arts toch op straat. Dat komt door de uitzonderlijke combinatie van een voorlopig beroepsverbod en een daaropvolgende tuchtuitspraak. In de toekomst kan dit weer gebeuren – tenzij de inspectie een andere keuze maakt.

Getty Images

Eva Kneepkens
e.kneepkens@medischcontact.nl
@medischcontact

'Het algemeen belang woog zwaarder dan het individuele'

De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) beschikt sinds april 2019 over een uitzonderlijk zwaar middel: last tot onmiddellijke onthouding van de beroepsactiviteiten (LOOB); oftewel een voorlopig beroepsverbod. Pas onlangs zette de IGJ dit sanctiemiddel voor het eerst in. Jongstleden februari tegen een arts en in september 2022 tegen een psycholoog-psychotherapeut. Inmiddels hebben het Regionaal Tuchtcollege (RTG) in Zwolle – zaak van de arts – en dat in Den Bosch – zaak van de psycholoog-psychotherapeut – de beroepsverboden bekrachtigd en zijn beide zorgverleners in het BIG-register doorgehaald.

Ultimum remedium

'De verwachting van de wetgever was dat de LOOB incidenteel zou worden ingezet. Dat blijkt te kloppen', zegt hoogleraar gezondheidsrecht Martin Buijsen. Hij staat achter het sanctiemiddel. 'Als ultimum remedium', benadrukt hij. 'De wetgever heeft hiermee een gat gedicht in het handhavingssysteem. Voorheen kon de inspectie een hulpverlener niet dwingen zijn werkzaamheden onmiddellijk neer te leggen.

Dat kan nu wel. Ik kan me voorstellen dat er omstandigheden zijn waarin je wilt dat dat gebeurt.' Welke omstandigheden dat precies zijn, laat de Wet BIG in het midden. 'De wetgever heeft nauwelijks handvatten geboden.' Doorgaans staan volgens Buijsen in de toelichtende tekst bij een wetsvoorstel wel voorbeelden. 'Maar dat is hier niet gebeurd'. Daarmee zijn deze twee recente tuchtuitspraken de eerste voorbeelden van situaties waarin de inspectie naar dit laatste redmiddel heeft gegrepen. Bij de arts draait het om een opiatenverslaving – waarover straks meer – en bij de psycholoog-psychotherapeut om grensoverschrijdend gedrag binnen de behandelrelatie.

Ziektegeschiedenis

Een direct gevolg van de LOOB is dat medische gegevens van de arts nu op straat liggen. De zitting bij het RTG vond weliswaar achter gesloten deuren plaats – zeer uitzonderlijk – en de gepubliceerde uitspraak is geanonimiseerd, maar hierin staat dat de IGJ de arts al eerder een LOOB oplegde. Aangezien dat een zeldzaamheid is, kan zelfs een digibeet eenvoudig achterhalen wie die arts is. Toen de IGJ het beroepsverbod oplegde, publiceerde ze namelijk ook de naam en woonplaats van de arts. Dat bericht werd door de media opgepikt. 'Ik schrik enorm van de manier waarop de ziektegeschiedenis van iemand in een uitspraak, voor iedereen toegankelijk, zo wordt toegelicht', zegt anesthesioloog Wolfgang



Schlack nadat hij op verzoek van Medisch Contact de tuchtuitspraak over de arts las. Schlack was bijna twintig jaar afdelingshoofd in verschillende academische centra. In die hoedanigheid heeft hij meermaals te maken gehad met artsen die met een verslaving kampen. Ook zat hij lange tijd in de stuurgroep van de ABS-artsen – een steunpunt voor verslaafde artsen. Hoewel de medische ziektegeschiedenis in de uitspraak summier is beschreven, valt onder andere te lezen dat de arts vanwege een gecompliceerd verlopen chronische darmaandoening al jaren opiaten voorgeschreven krijgt, onder andere door een pijnteam, en dat het medicijngebruik gaandeweg ontaardde in een verslaving die meermaals recidiveerde. Daarbij heeft ze bij verschillende werkgevers opiaten onvreemd – wat in enkele gevallen tot ontslag leidde.

Zeldzaam

Dat de inspectie vanwege een arts met een verslavingsprobleem naar het tuchtcollege stapt, is zeldzaam. In het digitale archief van de tuchtcolleges zijn over de afgelopen vijf jaar slechts een paar uitspraken te vinden. Die resulteerden – zowel bij het regionaal als het Centraal Tuchtcollege – in doorhaling van de BIG-registratie. De uitspraak over deze arts laat zien dat de LOOB een laatste stap in een lang traject was. De IGJ kreeg tussen 2017 en 2023 meerdere

meldingen van opeenvolgende werkgevers over terugvallen waarbij de arts opiaten had onvreemd. Aanvankelijk concludeerde de IGJ na onderzoek telkens dat de patiëntveiligheid niet in het geding was. Tot afgelopen winter opnieuw drie meldingen van drie verschillende werkgevers binnenkwamen. De IGJ legde de LOOB op. 'Je hebt iemand die door ziekte beperkt is in haar functioneren en daar blijkbaar bij herhaling geen rekening mee houdt', reageert Schlack. Overigens benadrukt hij dat een terugval an sich géén risico vormt. 'Terugval kan onderdeel van het ziekteproces zijn, maar mét een terugval tegen de afspraken in doorgaan in de zorg en je níét ziek melden, dat is de *red line*, daar zit het risico voor de patiënt.'

Buitensporig

Ook Buijsen kan zich vinden in het vonnis van het RTG. Wel uit hij stevige kritiek op het publiceren van iemands naam bij een LOOB. 'Waar ik niet de vinger achter krijg, is waarom de inspectie ervoor kiest om op basis van de Wet open overheid de naam van de betrokken zorgverlener te publiceren. Ze zegt een afweging te maken tussen het algemeen belang en het recht op privacy van de zorgverlener. Maar de betrokken zorgverlener moet al stoppen met werken en bij de BIG-registratie komt de LOOB te staan. Wat is dan nog de meerwaarde van het noemen van een naam?' De IGJ kan vanwege de vakantie-

periode niet op korte termijn reageren, aldus de woordvoerder. 'In dit soort zaken maken we een afweging tussen het belang van betrokkene tegenover het algemeen belang. In dit geval woog het algemeen belang zwaarder dan het individuele belang.'

Het bekendmaken van de naam is volgens hem dan ook buitensporig. 'Helemaal omdat de inspectie op voorhand weet dat na het publiceren van de LOOB nog een tuchtuitspraak komt en veel meer informatie over de zorgverlener bekend wordt.'

Dan is er nog iets. Nu er een tuchtrechtelijke uitspraak ligt, stopt de LOOB. 'Ook dat is een besluit dat de inspectie moet publiceren.'

Bij het schrijven van dit artikel heeft de IGJ dat alleen nog gedaan voor de psycholoog-psychotherapeut. In dit bericht staat opnieuw zijn naam én opmerkelijk genoeg ook een link naar de geanonimiseerde tuchtuitspraak. 'Dat is raar', reageert Buijsen. 'Een besluit moet je motiveren, maar ik kan me voorstellen dat de inspectie kan volstaan met de vaststelling dat het tuchtcollege geoordeeld heeft.'

Risico op recidief

De arts had het tuchtcollege verzocht om een minder zware maatregel op te leggen, zodat ze als arts kan blijven werken in een omgeving waar geen opiaten voorhanden zijn en ze die niet kan voorschrijven. Het RTG vindt het risico op een recidief nog te groot. Complicerende factor hierbij is dat de arts vanwege haar medische situatie in de toekomst morfine zal moeten gebruiken. Dat bij eerdere terugvallen de patiëntveiligheid niet in het geding was, sluit volgens het college niet uit dat dit bij een volgende terugval wel het geval kan zijn. Via artikel 81 van de Wet BIG kan ze zich weer in het register inschrijven als 'het herstel zal voortzetten en het de arts lukt om haar verslaving en het hieruit voortvloeiende gedrag onder controle te krijgen'. Het is nog niet bekend of de arts tegen de uitspraak in beroep gaat. ●



→ Meer over dit onderwerp vindt u bij dit artikel op medischcontact.nl/artikelen.